

ITÄMERI-INSTITUUTTI
THE BALTIC INSTITUTE OF FINLAND

e PIETARI-PILOTTIHANKE

**TIETOYHTEISKUNTAKEHITYKSEN VAUHDITTAMISEKSI PIETARISSA
ALUEELLISEN KUMPPANUUDEN AVULLA**

Päivitetty hankekuvaus
14.4.2004

SISÄLTÖ:

1. Yhteenveto.....	3
2. Hankkeen tausta.....	4
2.1. Tampereen ja Pietarin välinen ICT-yhteistyö.....	4
2.2 eTampere-tietoyhteiskuntaohjelma.....	5
2.3 ePietari-ohjelma.....	7
3. Tavoitteet.....	8
4. Hankkeen sidosryhmät ja hyödynsaajat.....	9
5. Toteutusstrategia.....	10
6. Resurssit.....	12
7. Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma.....	13
8. Riskit ja oletukset.....	13
9. Organisaatio.....	14
10. Seuranta, raportointi ja evaluointi.....	15

Liitteet:

Liite 1: Yhteistyökumppanit Tampereella ja Pietarissa

Liite 2: Päivitetty kustannusarvio 2004

Minna Hanhijärvi
Projektipäällikö
Itämeri-instituutti

tel.+358 3 556 4228

fax.+358 3 3146 6252

e-mail: minna.hanhijarvi@tt.tampere.fi

1. YHTEENVETO

Tämän hankkeen tavoitteena on uudenlaisen alueellisen yhteistyön käynnistäminen Tampereen kaupungin ja Pietarin kaupungin välillä tietoyhteiskuntakehityksen edistämiseksi. Hankkeessa pyritään kehittämään konkreettisia palveluita, jotka lisäävät julkisten palvelujen tuottavuutta ja hyödyntävät informaatio- ja viestintäteknologiainnovaatioita kansalaispalveluiksi Pietarissa. Tämä edellyttää julkisen sektorin, yritysten ja tutkimuslaitosten välisen uudenlaisen avoimen yhteistyömallin omaksumista.

Hankkeen kohderyhminä ovat kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaavat viranomaiset ja päättäjät, julkisten palvelujen tuottajat ja pienet ja keskisuuret teknologia-alan yritykset. Hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään mallina eTampere-tietoyhteiskuntaohjelmassa saatuja kokemuksia ja asiantuntemusta, joita sovelletaan paikallisiin tarpeisiin Pietarissa. Kyseessä on uusi aluevaltaus Suomen ja lähialueiden välisessä ja erityisesti alueellisessa yhteistyössä. Hanke toteutetaan ensimmäisessä vaiheessa pilottihankkeena, josta saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää jatkohankkeiden suunnittelussa.

Pietarin ja Tampereen kaupunkien välillä allekirjoitettiin huhtikuussa 2002 yhteistyöpöytäkirja tietoyhteiskuntakehityksen edistämiseksi sekä ICT-alan yhteistyön tiivistämiseksi yleisesti eEurope-eRussia- ja Northern eDimension -ohjelmien puitteissa sekä erityisesti osana paikallisia eTampere- ja e-Pietari -tietoyhteiskuntaohjelmia. Yhteistyöllä edistetään suoria kontakteja ja hankkeita tamperelaisten ja pietarilaisten ICT-alan toimijoiden välillä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla ja pyritään siten vauhdittamaan tietoyhteiskuntakehitystä molemmissa kaupungeissa.

Aloite yhteisen tietoyhteiskuntahankkeen valmistelemiseksi on tullut tämän yhteistyön puitteissa Pietarin kaupunginhallinnon puolelta ja erityisesti paikallisen sovelluksen mallina halutaan käyttää eTampere-ohjelmaa. Pietarilaisten tietoyhteiskunta-asioista vastaavien viranomaisten aktiivinen osallistuminen hankkeen valmisteluun ja sitoutuminen hankkeen toteuttamiseen myös rahallisesti ovat keskeisesti edesauttaneet hankkeen sisällön täsmentymistä ja kohdistumista juuri niihin tarpeisiin, joita Pietarissa pidetään tällä alalla ensisijaisina. Hankkeen toteutustapa ja aktiviteetit on suunniteltu tämän periaatteen mukaisesti käyttäen lähtökohtana erityisesti eTampereen eKortti -projektissa saatua asiantuntemusta.

Projektissa on tarkoituksena suunnitella ja toteuttaa pilottihankkeena ePietari-älykorttisovellusohjelma. Pilottiohjelman hallinnollinen ja tekninen suunnittelu sekä älykortin koekäyttö tehdään tiiviissä yhteistyössä eTampere-ohjelman asiantuntijoiden sekä pietarilaisten sidosryhmien kesken. Hanke jaetaan neljään kuuden kuukauden mittaiseen vaiheeseen, joille kullekin määritellään tavoitteet, tulokset ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Pietarin kaupunginhallinnon tuella pilottiohjelman suunnittelu aloitetaan Pietarin metron kanssa. Lisäksi sosiaalipalveluista vastaavien viranomaisten kanssa kehitetään älykorttipilottiin sisältyvä lääkekorvaussovellus. Hankkeen alussa tehdään kohdistettu toteutettavuustutkimus sekä Pietarin metrosta että sosiaalipalveluista. Toteutettavuustutkimuksen tulosten pohjalta hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tehdään yksityiskohtainen toimintasuunnitelma älykorttisovelluksen teknisistä yksityiskohdista ja pilotin toteuttamistavasta yhdessä pietarilaisten sidosryhmien kanssa. Älykortin teknisestä

suunnittelusta ja ylläpidosta vastaavat paikalliset yrityskumppanit valitaan tarvittaessa tarjouskilpailun perusteella. Pilottikortin koekäyttö toteutetaan hankkeen toisen ja kolmannen vaiheen aikana ja koekäytön tulosten perusteella viimeistellään toimiva ePietari-älykorttiohjelma. Kohderyhmien koulutus toteutetaan seminaareina ja räätälöitynä konsultointina pääosin Pietarissa. Hankkeen tulosten ylläpitämisen ja jatkamisen edellytykset selvitetään erillisessä seuranta- ja ylläpitostrategiassa. Hanke on suunniteltu toteutettavaksi kahden vuoden aikana.

Hankkeen valmistelussa tärkeänä lähtökohtana ja toteuttamisen edellytyksenä ovat eTampere-ohjelman sisällöllinen valmius ja siinä saavutetut hyvät käytännön kokemukset sekä ohjelman saama kansainvälinen tunnustus. Ne luovat pohjan eTampere-mallin toistamiselle ja soveltamiselle myös muissa tietoyhteiskuntaohjelmien kehittämisestä kiinnostuneissa kaupungeissa ja kunta-alan hallinnoissa. eTampereen yrityskumppanit ovat omalta osaltaan tuoneet esille kiinnostuksensa yhteishankkeeseen nimenomaan Pietarissa. Hankkeen kautta heille tarjotaan mahdollisuus suorien kontaktien luomiseen potentiaalsiin yhteistyöyrityksiin Pietarissa ja luodaan siten edellytykset uusien businessideoiden ja yrityskumppanuuksien syntymiseen. Tamperelaiset yrityskumppanit ovat sitoutuneet hankkeen toteuttamiseen antamalla oman tieto-taitonsa pietarilaisten partnereiden kouluttamiseen ja konsultointiin.

2. HANKKEEN TAUSTA

2.1 Tampereen ja Pietarin välinen ICT-yhteistyö

Tämä hanke on syntynyt Tampereen ja Pietarin kaupunkien välisen tietoyhteiskunta-alan yhteistyön tuloksena. Huhtikuussa 2002 allekirjoitettiin kaupunkien välillä yhteistyöpöytäkirja tietoyhteis-kuntakehityksen edistämiseksi sekä ICT-alan yhteistyön tiivistämiseksi osana käynnissä olevia eTampere- ja e-Pietari-tietoyhteiskuntaohjelmia. Yhteistyöpöytäkirjan tavoitteena on edistää suoria kontakteja ja hankkeita tamperelaisten ja pietarilaisten ICT-alan toimijoiden välillä niin yksityisellä kuin julkisellakin sektorilla. Pöytäkirjan toimeenpanemiseksi on laadittu konkreettisia hanke-ehdotuksia sisältävä *St. Petersburg – Tampere Knowledge Society Partnership* -toimintasuunnitelma. Tampereen kaupungin alainen kansainvälisen projektinhallinnan asiantuntijaorganisaatio, Itämeri-instituutti, vastaa yhteishankkeiden koordinoinnista, hankesuunnittelusta ja toteutuksesta.

Aloite yhteisen tietoyhteiskuntahankkeen valmistelemiseksi on tullut tämän yhteistyön puitteissa Pietarin kaupunginhallinnon puolelta. Pietarissa paikallisen sovelluksen mallina halutaan käyttää eTampere-tietoyhteiskuntaohjelmaa ja sen käynnissä olevaa eTampere-kortti –projektia. Hankesuunnittelun lähtökohtana on pidetty Pietarin kaupungin ja sen paikallisen tietoyhteiskuntaohjelman tarpeita ja tavoitteita. Yhteishankkeen muodoksi on valittu pilottihanke, josta saatavien kokemusten avulla kartoitetaan edellytykset ja valmiudet paikallisten alan ohjelmien ja konkreettisten hankkeiden toteuttamiselle myös tulevaisuudessa.

St. Petersburg – Tampere Knowledge Society Partnership: www.baltic.org/spbtre

2.2 eTampere-tietoyhteiskuntaohjelma

eTampere-tietoyhteiskuntaohjelma on käynnistetty vuonna 2001 Euroopan unionin eEurope-ohjelman paikallistason pilottina. Vuosiksi 2001-2005 laaditun eTampere-ohjelman keskeisenä tavoitteena on kehittää kaupungin julkisen hallinnon verkkopalveluja ja tuoda ne kaikkien kansalaisten saataville. Ohjelmassa pyritään vahvistamaan tutkimuksen ja koulutuksen osaamis-pohjaa ja luomaan edellytykset tietoyhteiskuntaan kuuluvan uuden liiketoiminnan syntyiselle ja innovatiivisten käytännön sovellusten syntyiselle.

Edellä mainittujen tavoitteiden puitteissa ohjelmaan on perustettu kuusi itsenäistä osaohjelmaa: Teknologian veturi-ohjelmat (TTY/Digitaalisen median instituutti), Palveluautomaation kehityskeskus RELab (VTT), Sähköisen liiketoiminnan kehityskeskus eBRC (TTY/TaY), eKiihdyttämö (Tampereen Teknologikeskus Oy), Tietoyhteiskuntainstituutti ISI (TaY) ja Infocity (Tampereen kaupunki).

Ohjelman keskeisinä partnereina ovat Tampereen kaupunki, Tampereen yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Tampereen Teknologikeskus Oy ja VTT. eTampereen toteuttamisessa yhteistyökumppaneina ovat kaupungin ja seutukunnan ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset, osaamiskeskukset, yritykset, yhdistykset, ympäristökunnat sekä kansainväliset kumppanit. Tampereen kaupunki on myöntänyt viisivuotiselle ohjelmalle 20% siemenrahoituksen. Koko eTampere-ohjelmaa koordinoi ja markkinoi eTampere-toimisto. Ohjausryhmä vastaa ohjelman seurannasta ja strategisesta visioinnista. Käytännön toteutuksen seuranta ja linjaamista varten on perustettu työvaliokunta.

eTampere-ohjelma kytkeytyy vahvasti Tampereen kaupunkiseudun elinkeinostrategiaan sekä maakuntastrategiaan. Ohjelma toimii tiiviissä yhteistyössä Tampereen seudun osaamiskeskus-ohjelman kanssa. eTampere-ohjelman yleisenä tavoitteena on nostaa Tampere maailman johtavaksi tietoyhteiskunnan tutkijaksi, kehittäjäksi ja soveltajaksi. Käytännön tavoitteena on kehittää konkreettisia palveluita, jotka lisäävät julkisten palveluiden tuottavuutta, muuntavat teknologiainnovaatioita kansalaispalveluiksi, ja jotka toteutetaan yritystoiminnan logiikkaan perustuen. Painopistealueena käytännön ohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa on kansalaisten aktiivisuuden, osallistumisen ja vaikuttamisen parantaminen.

eTampere-ohjelmalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

synnyttää 20 uutta kansainvälisesti kilpailukykyistä eTalouden yritystä, joissa henkilöstöä on yhteensä 1500 ja liikevaihto 250 miljoonaa euroa;

hankkii alueen yrityksiin uutta alueen ulkopuolista riskipääomaa 50 miljoonaa euroa;

edistää ICT-klusterin henkilöstön kasvua siten, että se 2,5-kertaistuu;

edistää viestintäklusterin kasvua siten, että se 1,8-kertaistuu;

alentaa kaupungin yleistä työttömyysastetta viisi prosenttiyksikköä;

nostaa Tampere kansainvälisesti tunnetuksi ja arvostetuksi tietoyhteiskuntaan ja eTalouteen kohdistuvan tutkimuksen ja opiskelun keskuksiksi: luoda Tietoyhteiskuntainstituutista laadullisesti maailman johtava tietoyhteiskuntatutkimuksen keskus ja eBusiness Research Centeristä johtava eurooppalainen eTalouden tutkimuskeskus;

luoda Tampereesta maailman merkittävin yhden kaupungin laajuinen tietoyhteiskunnan pilotointiympäristö, jossa hyödynnetään aktiivisesti myös langattomien verkkojen ja digitaalisen television tarjoamia mahdollisuuksia sekä maailman johtava seuraavan sukupolven palvelujen tutkimus-, kehitys- ja testausympäristö;
 ottaa merkittävästi huomioon käyttäjänäkökulma ja luoda tamperelaisille mahdollisuuksia osallistua eTampere-ohjelmaan;
 kehittää Tampereen julkisen hallinnon verkkopalveluista kattava ja edistyksellinen palvelukokonaisuus, joka on laajasti käytössä;
 mahdollistaa kaikille kansalaisille pääsy verkkoon ja vahvistaa heidän osaamistaan julkisten verkkopalvelujen käyttäjinä;
 edistää tietoverkkojen avulla kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin sekä osallistua oman kotikaupunkinsa kehittämiseen;
 turvata tasapainoinen ja tasa-arvoinen tietoyhteiskuntakehitys;

eTampere: www.etampere.fi

eKortti –projekti

Osana eTampere-tietoyhteiskuntaohjelmaa kehitetty eKortti -hanke tähtää uudenlaisen älykorttisovelluksen avulla ihmisten arjen helpottamiseen, julkisen ja yksityisen sektorin välisen yhteistyön ja uusien palveluinnovaatioiden edistämiseen. Hankkeen valmistelu aloitettiin vuonna 2001 ja pilottikortti julkistettiin tammikuussa 2003. eKortti –hankkeen ylläpitäjänä ja korttien liikkeellelaskijana toimii Tampereen kaupunki ja sen viestintäyksikkö. Hankkeen toteuttamisesta vastaa Access International Consulting Oy. Projektin tavoitteena on kehittää monitoimikortti, jolla kaupunkilaiset voivat vaivattomasti maksaa sekä julkisia että yksityisiä palveluja että asioida sähköisesti Internetissä. Tavoitteena on luoda avoin palvelualusta, joka tarjoaa konkreettisia etuja sekä palvelun tarjoajille että niiden käyttäjille.

Hankkeen ensivaiheessa on jaettu 5000 eKorttia eri kohderyhmille. Sähköisten palvelujen käyttöä testataan ja kehitetään korttien koekäytön ajan. Pilottivaiheessa tarkoituksena on tehdä suunnitelma koko Tampereen ja seutukuntien tuotantovaiheen kortista, toimijoista, organisoinnista sekä liiketoiminnasta. Monitoimikortista pyritään tekemään mahdollisimman avoin järjestelmä, jota voisivat hyödyntää erilaiset palvelun tuottajat niin maksamisessa kuin verkkoasioinnissakin.

eKortti on monitoimikortti, jolla voi maksaa ja asioida erilaisissa kohteissa Tampereen seudulla. Se sisältää henkilökohtaiset tunnukset, joilla voi tunnistautua erilaisiin palveluihin ja tehdä sähköisiä allekirjoituksia. Tampereen eKortin ideana on, että itse kortilla ei ole juurikaan sovelluksia, vaan kortti toimii avaimena eri palveluihin, ja sovellukset ovat näiden palveluiden omissa järjestelmissä. Tällöin ei olla sidottuja korttiin, vaan voidaan joustavasti käyttää myös muita välineitä, esimerkiksi matkapuhelinta.

eKorttia on hankkeessa sovellettu maksuvälineeksi sekä asioimiseen verkko-palveluissa. Sitä voi käyttää maksuvälineenä Tampereen kaupungin liikennelaitoksen linja-autoissa, yhteisliikenteen linja-autoissa, Tampereen ja Nokian kaupunkien uimahalleissa, Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijaravintolassa, Tampereen teknillisen yliopiston tietotalon ravintolassa ja Tampereen pääkirjastossa. eKortilla voi asioida seuraavissa verkkopalveluissa tunnistautumalla henkilökohtaisen PIN-luvun avulla: Tampereen

kaupungin virallinen asiointi, Tampereen kaupungin mielipidekyselyt, Tampereen kaupungin kuntalaisaloite, Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijapalvelut, opiskelijaterveydenhuolto mukaan lukien sähköinen kysely ja konsultaatio. eTampere-korttia on tarkoitus soveltaa vielä laajemmin siten, että siihen voidaan liittää muun muassa lipunmyynti-, kirjasto- ja kulunvalvontapalveluita sekä sähköiset palveluita ja allekirjoituksia.

eKortti: www.etampere.fi/kortti

2.3 ePietari-ohjelma

ePietari-ohjelma on alueellinen tietoyhteiskuntaohjelma, jonka taustalla on vuonna 2001 Venäjän hallituksen käynnistämä eRussia 2002-2010 –ohjelma (Electronic Russia). eRussia-ohjelmalla on kunnianhimoisena tavoitteena kasvattaa ICT-sektorin osuutta maan taloudessa 2%:iin vuoteen 2010 mennessä. Tällä hetkellä ICT-sektorin osuus on 0.61% ja tuottavuus lähes kaksin-kertainen keskiarvoon verrattuna Venäjällä. eRussia-tietoyhteiskuntaohjelman painopisteiksi on nimetty ICT-alan säädösten ja lakien kehittäminen, Internet-infrastruktuurin parantaminen, hallinnon ja koulutuksen parantamiseen tähtäävien eGovernment- ja eEducation-ohjelmien kehittäminen. Kahdeksanvuotiselle eRussia-ohjelmalle on myönnetty valtion rahoitusta 26 miljoonaa USD.

ePietari 2003-2006 –ohjelman tavoitteeksi on asetettu ensivaiheessa ICT-alaa säätelevän lainsäädännön ja ohjeistuksen uudistaminen. Tavoitteena on parantaa kansalaisten ja kunnallisten viranomaisten pääsyä tietoverkkoihin. Ohjelman avulla kehitetään valtion ja kunnan viranomaisten välistä tiedonvälitystä hyödyntämällä ICT-palveluita. Pietarissa pyritään parantamaan erityisesti telekommunikaatioinfrastruktuuria ja ICT-sektorin toimintaympäristöä. ICT-palveluita ja alan innovaatioita pyritään hyödyntämään yrityksissä, paikallisissa tiedotusvälineissä, tutkimuslaitoksissa ja julkisen hallinnon palveluissa. Kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö tietoteknologian hyödyntämiseksi julkisen hallinnon ja palveluiden kehittämisessä on yksi ohjelman merkittävä painopistealue.

ePietari-ohjelman suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta vastaa Pietarin kaupungin perustama ePietari-työryhmä. Siinä ovat edustettuina kaikki keskeiset kaupunginhallinnon komiteat. Kaupunginhallinnossa tietoyhteiskunta-asioista ja ePietari-ohjelmaan liittyvistä hallinnollisista kysymyksistä vastaa kaupungin informaatio- ja kommunikaatiokomitea. ePietari-työryhmän apuna käytännön toimintojen organisoinnista ja toteuttamisen suunnittelusta vastaa Pietarin kaupunginjohtajan alaisuuteen perustettu informaatiokeskus.

ePietari-ohjelma: www.e-spb.org

3. TAVOITTEET

Hankkeen kehitystavoitteina on parantaa Pietarin kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaavien viranomaisten ja päättäjien valmiuksia suunnitella, hallinnoida, toteuttaa ja arvioida tietoyhteiskuntaa kehittäviä ohjelmia, hankkeita ja aktiviteetteja paikallisen ePietari-tietoyhteiskunta-ohjelman päämäärien mukaisesti. Lisäksi hankkeessa on tavoitteena parantaa tietoyhteiskunta-ohjelmien käytännön toteutuksesta vastaavien tahojen eli julkisten palvelujen tuottajien sekä kehityskumppaneina toimivien pienten ja keskisuurten tietoteknologia-alan yritysten valmiuksia suunnitella, toteuttaa ja ylläpitää vaadittavia teknisiä sovellusohjelmia ja -järjestelmiä. Hankkeen avulla pyritään edistämään ja luomaan edellytyksiä suorien kontaktien syntymiseksi hankkeessa mukana olevien sidosryhmien välille. Erityisesti pyrkimyksenä on helpottaa tietoteknologia-alan pienten ja keskisuurten yritysten yrityspartnerien löytymistä niin Pietarissa kuin Tampereellakin ja luoda uusia innovatiivisia ideoita yhteishankkeiksi.

Hankkeessa on tarkoituksena suunnitella ja toteuttaa pilottihankkeena ePietari – älykorttisolovellusohjelma, johon sisältyy kaksi julkista palvelua: metron liikennekortti ja ns. sosiaalipalvelukortti. Pilottiohjelman suunnittelu niin hallinnolliselta kuin tekniseltä osioiltaan sekä älykortin koekäyttö tehdään tiiviissä yhteistyössä eTampere-ohjelman ja eKortti -projektin asiantuntijoiden sekä pietarilaisten sidosryhmien kesken. Pilottiohjelman suunnittelu aloitetaan Pietarin metron kanssa. Toisena sovelluksena kehitetään yhdessä sosiaalipalveluista vastaavien viranomaisten kanssa sosiaalipalvelukortti –konseptia, jossa älykorttiin sisällytetään lääkekorvauspalvelu valitulle kohderyhmälle. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tehdään toteutettavuustutkimus, jossa selvitetään metron liikennekortin ja sosiaalipalvelukortin kehittämiseen liittyvät sidosryhmät, niiden tekniset valmiudet ja resurssit, käytännön toteutuksen olosuhteet ja edellytykset. Tähän liittyen määritellään yhdessä pietarilaisten yhteistyökumppaneiden kanssa kohdekäyttäjryhmä, joka osallistuu pilottiälykortin koekäyttöön. Lisäksi kartoitetaan älykorttialan paikallista asiantuntemusta sekä tietoteknologiaryityksiä kehityskumppaneiksi hankkeeseen. Älykortin teknisestä suunnittelusta ja ylläpidosta vastaavat paikalliset yrityskumppanit valitaan tarvittaessa tarjouskilpailun perusteella.

Pietarin kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaaville viranomaisille ja päätöksentekijöille järjestetään koulutustilaisuus Tampereella ja kaksi seminaaria Pietarissa. Kohderyhmien koulutuksesta vastaavat eTampere-ohjelman ja eKortti-hankkeen asiantuntijat. Kohderyhmän valmiuksien pohjalta räätälöidyt konsultoinnit toteutetaan pääsääntöisesti Pietarissa. Pilottikortin koekäyttö toteutetaan hankkeen aikana, josta saatavien tulosten perusteella viimeistellään toimiva ePietari-älykorttiohjelma. Lisäksi hankkeen tulosten ylläpitämisen ja jatkamisen edellytykset selvitetään erillisessä seuranta- ja ylläpitostrategiassa. Hanke on suunniteltu toteutettavaksi kahden vuoden aikana.

Hankkeen lopussa odotetaan seuraavia konkreettisia tuloksia:

- 1) Toimiva ePietari -älykorttisolovellusohjelma, joka on testattu koekäytössä hankkeen aikana ja joka on myös saanut Pietarin kaupunginhallinnon hyväksynnän.
- 2) 15 000 pilottiälykorttia on valmistettu ja testattu koekäytössä.
- 3) Älykorttikokeilun julkiseksi palveluntuottajaksi valittu Pietarin metro on saanut tilaisuuden testata älykortin soveltuvuutta palvelujensa tarjoamiseen. Pietarin

sosiaalipalveluista vastaavat viranomaiset ovat testanneet älykortin soveltuvuutta lääkekorvauspalvelujen tarjoamiseen valitsemaalleen kohderyhmälle.

4) Pietarin kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaavat viranomaiset on perehdytetty koulutuksella ja konsultoinnilla eTampere- ja erityisesti sen InfoCity-tietoyhteiskunta-ohjelmiin. Räättälöity koulutus on järjestetty eTampere-osaohjelman eKortti-hankkeen pohjalta malliksi ePietari-älykorttiohjelman hallinnoimiseen, toteuttamiseen ja arviointiin.

5) ePietari-älykorttiohjelman sovelluksen kehittämiseen ja pilottivaiheen toteuttamiseen osallistuneet julkisten palvelujen tuottajat ja kehityskumppaneina toimineet teknologia-alan yritykset ovat saaneet tarvittavaa teknistä koulutusta ja konsultointia. Heillä on tarvittavat valmiudet ylläpitää ePietari-korttiohjelmaa ja kehittää sitä edelleen.

6) Tiedonvälityskampanja yleisölle ja pilottikorttien käyttäjille on suunniteltu ja toteutettu hankkeen aikana.

7) Hankkeen Internet-sivustot sekä sähköinen verkosto projektiin osallistuvien sidosryhmien välillä on avattu ja ylläpidetty hankkeen ajan.

8) Hankkeen tuloksena on valmisteltu erityinen strategia siitä, miten saavutettuja tuloksia voidaan ylläpitää ja kehittää hankkeen päättymisen jälkeen.

9) Tavoitteena on saada aikaan vähintään kaksi uutta hankeidea projektissa mukana olevien sidosryhmien, yritysten tai muiden hankkeeseen liittyvien tahojen välillä.

4. HANKKEEN SIDOSRYHMÄT JA HYÖDYNSAAJAT

Hankkeen keskeisinä sidosryhminä projektin käytännön toteutuksessa sekä ensisijaisina välillisinä hyödynsääjinä Pietarissa ovat Pietarin kaupunginhallinto, ja sen tietoyhteiskunta-asioista vastaavat viranomaiset, kaupungin informaatio- ja viestintäkomitean ja ePietari-ohjelman työryhmän edustajat sekä pilottikohteeksi valitut julkisten palvelujen tuottajat mukaan lukien Pietarin metro sekä lääkekorvauksista vastaavat viranomaiset. Hankkeen teknisessä toteutuksessa kehityskumppaneina olevat teknologia-alan pienet ja keskisuuret yritykset valitaan toteutettavuustutkimuksen tulosten pohjalta tarvittaessa tarjouskilpailun perusteella.

Pilottihankkeen avulla pietarilaiset sidosryhmät voivat soveltaa saamiaan uusia valmiuksia ja teknisiä taitoja paikallisiin tarpeisiin. Käytännön älykorttisolvelluksen kehittämisen kautta saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää niin hallinnossa kuin uusien jatkohankkeiden suunnittelussa osana paikallista ePietari-tietoyhteiskuntaohjelmaa. Pietarin kaupunginhallinnolle ja paikallisille sidosryhmille tarjotaan hankkeessa mahdollisuus kehittää keskinäistä verkostoitumista ja yhteistoimintamuotoja käyttäen mallina eTampere-ohjelmassa saatuja hyviä kokemuksia sekä edesauttaa kansainvälisten yhteyksien syntymistä. Hankkeessa mukana olevat pietarilaiset sidosryhmät saavat lisäksi mahdollisuuden tutustua erilaisiin hallinnointimalleihin, joissa on tavoitteena löytää yhteisiä intressejä julkisen ja yksityisen sektorin välillä sekä parantaa niiden keskinäisiä toimintatapoja. Hankkeessa esitellään eTampere-ohjelmassa sovellettua avoimen foorumin mallia eri sektorien väliselle yhteistoiminnalle, joka soveltuu erityisesti tietoyhteiskuntaohjelman kehittämishankkeisiin

Tampereelta hankkeen sidosryhminä ovat Tampereen kaupunki, ja erityisesti sen viestintäyksikkö sekä eTampere-tietoyhteiskuntaohjelma ja eKortti -projekti. eTampere-

osaohjelmien yrityskumppanit toimivat hankkeessa keskeisinä asiantuntijoina. Tampereen kaupungin alainen Itämeri-instituutti toimii hankkeen käytännön toteuttajana sekä vastaa hallinnoinnista ja raportoinnista. Hankkeen projektipäällikkönä toimii YTM Minna Hanhijärvi. Tamperelaiset sidosryhmät saavat ainutlaatuisen mahdollisuuden luoda suoria kontakteja niin julkisen kuin yksityisen sektorin pietarilaisiin toimijoihin tietoyhteiskuntakehityksen alalla. Hankkeessa mukana olevat yrityskumppanit saavat tilaisuuden kokemusten ja tiedonvaihtoon ja sitä kautta mahdollisuuden löytää potentiaaleja yhteistyökumppaneita ja kehittää uusia businessideoita.

(Liite 1: hankkeen yhteistyökumppanit Tampereella ja Pietarissa)

Hankkeen tavoitteena on viime kädessä hyödyttää pietarilaisia julkisten palvelujen käyttäjiä kehittämällä käytännön pilottiälykorttisovellus julkisten palvelujen tuottajien käyttöön. Pietarilaiset saavat mahdollisuuden pilottihankkeen kautta tutustua konkreettiseen tietoteknologiaa hyödyntävään julkiseen palveluun, jonka tarkoituksena on palvella kansalaisten jokapäiväisiä tarpeita ja osaltaan lisätä palvelujen tuottavuutta.

5. TOTEUTUSSTRATEGIA

Hankkeen toteutusstrategia on suunniteltu käyttäen mallina eTampere-tietoyhteiskuntaohjelmassa ja erityisesti eKortti -projektissa saatuja kokemuksia ja hyviksi koettuja toteuttamistapoja. Toteutuksen suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon paikalliset olosuhteet ja vaatimukset, joita pietarilaisten sidosryhmien valmiudet ja toimintojen käytännön toteutus Pietarissa asettavat. Hankkeen keskeiset toiminnot on tarkoitus tehdä osittain samanaikaisina toimintakokonaisuuksina (Work Packages).

Hankkeen ensimmäinen toteutusvuosi 2004:

I Toteutettavuustutkimus (Feasibility Study):

Toteutettavuustutkimus tehdään hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana. Sen tavoitteena on paikallisten olosuhteiden ja sidosryhmien teknisten valmiuksien ja sitoutumisen arviointi. Tämä sisältää valittujen julkisten palvelujen tuottajien eli Pietarin metron ja lääkekorvauksista vastaavien viranomaisten organisaation, teknisten edellytysten ja kapasiteetin selvittämisen, henkilökunnan koulutustarpeen ja ulkopuolisten kehityskumppaneiden tarpeen kartoituksen. Lisäksi toteutettavuustutkimuksessa kartoitetaan Pietarin älykorttialan yrityksiä ja asiantuntijoita kehityskumppaneiksi hankkeeseen. Kohdekäyttäjryhmä määritellään yksityiskohtaisesti. Projektipäällikkö yhdessä hankkeen asiantuntijoiden kanssa valmistelee tutkimukselle tehtävämäärittelyn. Tutkimus teetetään kahdella paikallisella asiantuntijalla Pietarissa.

II Toimintasuunnitelman (Action Plan) valmistelu:

Hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana valmistellaan lopullinen hankkeen toimintasuunnitelma toteutettavuustutkimuksen tulosten perusteella. Hankkeen keskeisten sidosryhmien roolit ja tehtävät määritellään yksityiskohtaisesti. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on antaa hankkeen toteutukselle sekä sisällölliset että ajalliset raamit. Tavoitteena on toteutettavuustutkimuksen tulosten ja eTampere-hankkeissa saatujen kokemuksen pohjalta tehdä kattava suunnitelma hankkeen eri toimintakokonaisuuksien toteuttamisesta, määritellä kunkin toimenpiteen vastuutahot ja tavoitteet eri

hankevaiheissa sekä arvioida niiden kustannukset. Lisäksi toimintasuunnitelmassa arvioidaan asiantuntijoiden ja pietarilaisten yritys- ja asiantuntijatahojen tarve kussakin toimintakokonaisuudessa hankkeen eri vaiheissa.

III Hankkeen Internet-sivustot laaditaan ja avataan hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana. Sivustoilla julkaistaan kaikki hankkeen keskeiset asiakirjat, hankkeen etenemisraportit, toimenpiteiden ja tapahtumien aikataulut. Sivustoilla julkaistaan lisäksi keskeisten sidosryhmien kuvaukset ja hankkeen aihepiiriin liittyvät tapahtumat ja muu aiheellinen tieto. Projektipäällikkö vastaa hankkeen Internet-sivuston ylläpidosta.

IV Koulutus ja konsultointi:

Hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana järjestetään Pietarin kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaaville viranomaisille ja hankkeen toteutuksesta vastaaville sidosryhmille koulutustilaisuus ja tutustuminen eTampere-ohjelmaan, InfoCity- ja eKortti-hankkeisiin Tampereella.

Pietarissa järjestetään kaksi koulutusseminaaria tietoyhteiskuntaohjelmien suunnittelusta ja hallinnoinnista siten, että ensimmäinen koulutus toteutetaan heti Tampereen koulutustilaisuuden jälkeen ensimmäisessä hankevaiheessa. Toinen koulutustilaisuus järjestetään toisen hankevaiheen lopussa, jotta pilottivaiheen aikana saatuja ensimmäisiä kokemuksia voidaan hyödyttää koulutuksessa.

Toisen hankevaiheen aikana järjestetään koulutusseminaareja ja yksilöllistä konsultointia sekä metron tekniselle henkilöstölle että lääkekorvauspalveluista vastaaville asiantuntijoille älykorttisovelluksen teknisestä toteutuksesta. Konsultointia järjestetään myös pilottivaiheeseen osallistuville yritys- ja asiantuntijakumppaneille. Koulutusseminarit ja konsultointitapahtumat hankkeen toiselle toteutusvuodelle suunnitellaan tarkemmin toisen hankevaiheen lopulla osana edistymisraporttia ja työsuunnitelmaa.

IV Pilottisovellusohjelman suunnittelu ja toimeenpano:

Hankkeen toisen vaiheen aikana aloitetaan toimintasuunnitelman mukaisesti älykorttiohjelman suunnittelu ja käynnistetään pilottikokeilu. Pilottiälykorttien valmistus, joka pyritään aloittamaan vuoden 2004 lopussa. Seuraavassa vaiheessa pietarilaiset sidosryhmät järjestävät älykorttien jakamisen koekäyttäjryhmälle.

V Tiedotus:

Osana pilottivaiheen koekäytön käynnistystä toteutetaan Pietarissa tiedotuskampanja paikallisissa tiedotusvälineissä. Pilottivaiheen alussa järjestetään älykortin esittelytilaisuus sekä kohdekäyttäjryhmälle että muille kaupunkilaisille. Lisäksi älykortin esittelytilaisuudet järjestetään kolmannessa hankevaiheessa metrossa sekä lääkekorvauspalvelun tarjoavissa apteekeissa. Tiedotuskampanjassa käytetään apuna myös hankkeen omia Internet-sivustoja sekä Pietarin ja Tampereen kaupunkien omia tiedotuskanavia ja web-sivuja. Tiedotuskampanjan suunnittelevat Tampereen viestintäyksikön asiantuntijat yhdessä pietarilaisten sidosryhmien kanssa.

Hankkeen toinen toteutusvuosi 2005:

VI Pilottivaiheen toteutus, seuranta ja raportointi;

VII ePietari-älykorttiohjelman viimeistely koekäytön seurantaraportin tulosten pohjalta;

VIII Hankkeen evaluointi ja sen tulosten sisällyttäminen loppuraporttiin;

IX Seuranta ja ylläpitostrategian suunnittelu ja julkistaminen hankkeen tulosten jatkamiseksi, ylläpitämiseksi ja soveltamiseksi myös muihin Pietarin kaupungin tarpeisiin.

6. RESURSSIT

Hankkeen keskeiset resurssit koostuvat henkilöstökuluista, koulutusseminaarien ja räätälöityjen konsultointitapaamisten järjestelykuluista, älykortin suunnitteluun, valmistamiseen ja koekäyttöön liittyvistä hankintakuluista sekä hallinnointikuluista. Hankkeen toteuttamiseen tarvittavat resurssit on lueteltu seuraavassa siten, että kunkin kulun kohdalla on mainittu sen osuus hankkeen kokonaiskustannuksista:

A Henkilöstökulut (60.4%)

A.1 Hankkeen vetäjä Tampereella (70%)

A.2 Konsultit

A.3 Paikallinen koordinaattori Pietarissa (24 w/m)

A.5 Päivärahat

A.6 Matkakulut

B. Koulutustapahtumat (17.4%)

B.1 Koulutusseminaarit ja konsultoinnit Pietarissa ja Tampereella

C. Hankinnat (16.2%)

Internet-sivut

Software älykorttisovelluksiin

Älykorttien valmistus

Älykorttilukijaohjelmat

D. Hallintokulut (5.2%)

D.1 Toimistokulut

D.3 Evaluointi

E. Muut kulut (0.8%)

Ennakoimattomat kulut, raportointi

7. KUSTANNUSARVIO JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 212 613 EUR, josta rahoittajan osuus on 80% eli 170 000 EUR. Hankkeen sidosryhmät vastaavat 20% hankkeen kuluista yhdessä muiden rahoituslähteiden kanssa. Hanke on suunniteltu toteutettavaksi kahden vuoden aikana. Rahoittaja on myöntänyt hankkeen ensimmäiselle vuodelle 100 000 EUR siten, että viimeinen maksatuskuukausi on tammikuu 2005.

Hankkeen ensimmäisen vuoden päivitetty kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma on liitteenä (liite 2).

Hankkeen rahoittaminen vuonna 2004 on suunniteltu seuraavasti:

Rahoituslähteet	Määrä EUR	%osuus kokonais- rahoituksesta EUR
Rahoittaja	100 001	81.1%
Itämeri-instituutti	4 491	3.6%
Pietarin kaupunki	5600	4.5%
Kaksi julkisen palvelun tuottajaa	4 000	3.2%
Tampereen kaupunki	9 194	7.5%
YHTEENSÄ	123 286	100%

8. RISKIT JA OLETUKSET

Hankkeen toteutuminen ja tavoitteena olevien tulosten saavuttaminen edellyttävät ensisijassa riittävän rahoituksen järjestymistä kustannusarvion mukaisesti vähintään kahden vuoden pituiselle hankkeelle. Tärkeänä edellytyksenä hankkeen toimintojen täysimittaiselle onnistumiselle ja hyödyn saamiseksi sidosryhmille on mukana olevien hankkeen toteuttamisesta vastaavien tahojen sitoutuminen hankkeeseen. Tämä tarkoittaa keskeisten paikallisten sidosryhmien sitoutumista sekä poliittisella tasolla että rahallisesti hankkeen päämäärien edistämiseen ja tulosten maksimointiin. Pietarin kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaavat viranomaiset ovat olleet tiiviisti mukana hankkeen valmistelussa. Hankkeen tärkein yhteistyökumppani Pietarin kaupunginhallinnossa on vahvistanut asemiaan informaatio- ja viestintäkomitean puheenjohtajana kuvernöörin vaalien tuloksena syksyllä 2003. Kuvernöörin vaihtumisen myötä Pietarin

kaupunginhallinnossa on vielä vuoden 2004 aikana odotettavissa sisäisiä muutoksia ja rakenteellisia uudistuksia. Erityisesti hankkeen alkuvaiheessa keväällä 2004 voi hankkeen käynnistymiselle aiheutua viivästyksiä kaupungin sisäisten uudistusten ja henkilövaihdosten vuoksi, mikäli informaatio- ja viestintäkomitean asemassa tai rahoituksessa tapahtuu oleellisia muutoksia. Lisäksi hankkeen konkreettisten tulosten saavuttaminen edellyttää älykorttisovelluksiin tarvittavia välttämättömiä teknisiä valmiuksia ja teknistä ympäristöä.

Pietarin ja Tampereen kaupunkien välinen yhteistyösopimus tietoteknologia-alan yhteistyöstä takaa hankkeelle poliittisen tuen kaupunginhallintojen korkeimmalta tasolta. Paikallisten sidosryhmien aktiivinen osallistuminen hankkeen valmisteluun ja sitoutuminen myös rahallisesti hankkeen toteutukseen varmistavat osaltaan sen, että hankkeen tavoitteet on täsmennetty ja rajattu mahdollisimman realistisesti. Pietarissa jo olemassa olevat tietoyhteiskunta-asioista vastaavat ja niiden käytännön kehittämisohjelmia toteuttavat viranomaistahot, kaupungin informaatio- ja viestintäkomitea sekä ePietari-ohjelma ja sen työryhmä, luovat hallinnolliset edellytykset sille, että hankkeen omistustaho ja saatavien tulosten jatkamisedellytykset ovat jo olemassa. Lisäksi ePietari-ohjelmaan on varattu merkittäviä rahallisia resursseja, joilla on tarkoitus tukea alan kehityshankkeita. Myös ulkopuolista rahoitusta on olemassa.

Hankkeen koulutus- ja konsultointiosion avulla pietarilaisille sidosryhmille luodaan sekä hallinnolliset että tekniset valmiudet jatkaa hankkeessa saatavia tuloksia ja löytää niille myös uusia paikallisia sovelluksia. Hankkeesta tuloksena saatavassa seuranta- ja ylläpitostrategiassa on tarkoitus selvittää, millä edellytyksillä hankkeesta saatavia tuloksia voidaan edistää ja jatkaa hankkeen jälkeen. Tämä sisältää myös paikallisten ja kansainvälisten rahoitusmahdollisuuksien kartoittamisen.

9. ORGANISAATIO

Hankkeen sidosryhmien roolit ja vastuualueet toimintojen toteuttamisessa tarkennetaan yksityiskohtaisesti toteutettavuustutkimuksen jälkeen tehtävässä toimintasuunnitelmassa.

Hankkeen toimeenpanosta, hallinnosta, toimintojen koordinoinnista ja budjetoinnista vastaa Itämeri-instituutti ja siellä toimiva hankkeen vetäjä, projektipäällikkö Minna Hanhijärvi. Hän vastaa kaikista hankkeen raportointiin, maksatuksiin ja hallinnointiin liittyvistä asioista.

Ohjausryhmä on hankkeen ylin sidosryhmien yhteinen päättävä elin. Ohjausryhmän keskeisenä tehtävänä on hankkeen edistymisen seuranta, hankkeen sidosryhmien välisen koordinoinnin ja yhteydenpidon varmistaminen ja mahdollisten kiistatilanteiden ratkaiseminen. Ohjausryhmä hyväksyy lopullisesti hankkeeseen mukaan otettavat julkisen palvelujen tuottajat sekä paikalliset yrityskumppanit. Ohjausryhmässä ovat edustettuina kaikki hankkeen keskeiset sidosryhmät:

- Tampereen kaupunki,
- Suomen liikenne- ja viestintäministeriö,
- Pietarin kaupungin informaatio- ja viestintäkomitea,
- Pietarin ulkoasiainkomitea,
- Pietarin kaupungin työ- ja sosiaalikomitea,

- Pietarin Metro.

Lisäksi ohjausryhmään on kutsuttu ulkopuolisina asiantuntijoina professori Jouni Kivistö-Rahnasto Tampereen teknillisestä yliopistosta sekä pietarilaisten teknologia-alan yritysten Fort Ross –konsortion edustaja.

Hankkeen paikallisena koordinaattorina Pietarissa toimii Vladislav Balsky ulkoasiainkomiteasta. Hän vastaa hankkeen toiminnoista Pietarissa, niiden koordinoinnista, seurannasta, auttaa niiden toimeenpanossa ja raportoi säännöllisesti hankkeen ohjausryhmälle ja vetäjälle.

Tampereen kaupungin viestintäyksikön sekä eTampere tietoyhteiskuntaohjelman ja eKortti -projektin keskeiset asiantuntijat vastaavat hankkeen koulutus- ja konsultointikomponentin sisällöstä ja toteutuksesta.

eKortti -projektin yrityspartnerit ja heidän asiantuntijansa vastaavat koulutus- ja konsultointiosiossa teknisten valmiuksien ja tieto-taidon opetuksesta.

10. SEURANTA, RAPORTOINTI JA EVALUOINTI

Hankkeen ohjausryhmä, vetäjä ja paikallinen koordinaattori Pietarissa ovat vastuussa hankkeen toimintojen toteutumisen seurannasta toimintasuunnitelman mukaisesti. Hankkeen vetäjän tehtävänä on seurata yleisesti kaikkien hankkeeseen sisältyvien toimintojen toteuttamista ja edistymistä sekä erityisesti vastata Tampereella toteutettavista toimenpiteistä. Paikallinen koordinaattori Pietarissa taas vastaa kaikkien Pietarissa tehtävien toimien ja tapahtumien toteuttamisesta ja seurannasta suunnitelmien mukaisesti. Hankkeen ohjausryhmä seuraa hankkeen etenemistä kuuden kuukauden välein pidettävissä hankkeen seurantakokouksissa. Lisäksi hankkeen edistymistä seurataan sidosryhmien sisäisissä katselmuksissa hankkeen ensimmäisen kolmen kuukauden jälkeen sekä 14 kuukauden jälkeen. Ohjausryhmä seuraa hankkeen edistymistä hyväksymällä toimintasuunnitelman, edistymisraportit ja lopullisen ePietari-kortti -ohjelman.

Hankkeen vetäjän tehtävänä on raportoida hankkeen edistymisestä ohjausryhmälle kuhunkin kuuden kuukauden välein pidettävään kokoukseen ja sisäisiin katselmuksiin sekä valmistella loppuraportti. Vetäjä on vastuussa kaikista rahoittajan edellyttämistä raporteista ja selvityksistä sekä evaluoinnin järjestämisestä. Paikallinen koordinaattori valmistelee raportit kaikista Pietarissa toteutetuista toiminnoista ja tapahtumista.

Hankkeen evaluointi on suunniteltu aloitettavaksi hankkeen viimeisten kolmen kuukauden aikana älykorttiohjelman koekäytön tulosten raportoinnin jälkeen. Evaluoinnin puitteet valmistellaan rahoittajan edellyttämällä tavalla hankkeen edistyessä. Tavoitteena on saada evaluoinnista ja sen tuloksista osa lopullista hankeraporttia siten, että se hyödyttäisi parhaalla mahdollisella tavalla hankkeen sidosryhmiä erityisesti hankkeen tulosten jatkamisen kannalta Pietarissa.